

Vargen minglar inte

På väg hem från en morgonvandring på Rialamalmen, stannar jag till vid Roslagskulla kyrka. Det är en varm försommardag och törnsångaren sjunger i snåren ut mot de stora fälten. Kyrkan är tyvärr stängd, så som de flesta kyrkor är stängda numera eftersom det som är av värde stjåls om de står öppna. I Irak och Syrien och Afghanistan och på Balkan är det USA och deras religiösa extremister som plundrar och förstör de kulturhistoriska minnena; här är det än så länge mest vanliga tjuvar.

Roslagskulla är en liten socken och kyrkogården är därför inte så stor. Jag noterar att någon tituleras "Kassören XX" på en av gravstenarna. Ska jag kanske be mina anförvanter att de hugger in "Sekreteraren Jan Åhman" på min sten? Om jag nu får någon sten, det kan man inte längre vara så säker på! Jag stannar till inför en annan grav. De efterlevande minns en Tore Nyberg genom att på baksidan av hans gravsten skriva

"Han älskade att arbeta"

Så vackert! Det minnesordet får de gärna skriva om mig också!
För så är det ju. För nästan exakt femtio år sedan (det fattas tre månader!) började jag som springchas i Slakteriföreningens butik i Norrtälje. Sedan följde fyra roliga år med Ivan och Henny och Danne och Gun och Ragnhild och Maja och några till. Jag lärde mig att stycka nöt och gris och gödkalv och mellankalv och spädkalv och lamm – men också vad man gör med kalvsyltan när den närmar sig bäst-före-datum, och hur man beställer hem varor från Hakons; och allt möjligt annat. Den sista sommaren vikarierade jag för chefen när han var på semester men trots goda förutsättningar för en fortsatt karriär inom SGS hoppade jag av; Stockholm lockade.

Det var inte så lätt, men till slut fick jag jobb på Posten, som brevbärare. "Kan du börja i morgon bitti i Täby" frågade överkontrollör Watz i Danderyd. Det kunde jag. Egentligen hade det redan då – 1967 – börjat bli svårare att få ett jobb när man inte hade någon annan utbildning än realen, men på Posten gick det fortfarande, inte minst i de expansiva förortskommunerna som växte så att det knakade. Om man ledsnade kunde man, vilket hände, lämna cykeln ute på distriktet och aldrig komma tillbaka och ändå få ett nytt jobb någon annanstans. Man kanske upptäckte att man inte passade för brevbärarjobbet eller också fick man nog av chefen. De gammaldags postmästarna och

expeditionsförmännen var inte alltid så roliga att ha att göra med, men de var knappast sämre än de chefer som vi nu har begåvats med, alla chefsutvecklingar och workshops och samverkansmöten, och allt annat som har runnit under broarna sedan dess, till trots.

Men jag lärde mig ganska snart en sak när det gäller besvärliga chefer: antingen lyckas man uppfostra dem eller också så ska de bort. Som regel har det lyckats, och en sak som retar mig när jag nu stiger av från Årsta och Stockholm Södra är att jag inte får fullfölja den missionen med de chefer som vi nu har fått på halsen; de värsta under mina dryga 46 år i Posten. Men så är också tidsandan nu den hårdaste sedan det förra stora kriget.

gått så fort! Det har ju, även om jag har försökt att hålla den kamplinje som vi studerade i SKP:s cirklar, *Gör facket till en kampporganisation!*, vid liv, till största delen handlat om att göra det dagliga arbetet litet bättre. Ur Rekordårens kaos arbetade vi upp Täby till en anständig arbetsplats. Josef Lundell, Ingvar Klerzell, den alltför tidigt avlidne Hannu Kuuluvainen, Pär Stridsberg, Ann Thyren, Sonja Hörnqvist, Stefan Hörnqvist, Mary-Ann Ekström, Björn Berglund, Bosse Nohlander, Mikael Eriksson, Leffe Carlsson och Rune Damkilde för att nämna några av de mest tongivande. Men också Lena Åström – med henne fick vi äntligen en chef värd namnet; tillsammans med henne kunde vi ur ett totalt ledningskaos skapa den ordning och reda som krävs för att metodiskt få en arbetsplats att fungera

Från demonstrationen den 26 maj 2012, fortfarande lika aktuell! Masood Punjabi (tv) och Rickard Skoog bär Årstaklubbens banderoll.

Ja, mycket arbete har det blivit, och jag har trivts med det. Först tjugo år som brevbärare i Täby och därefter som överpostiljon och värdeexpedient och till slut det mer prosaiska "sorterare" på olika terminaler. Så här i efterhand kunde man tänka sig en alternativ karriär, som biolog eller jägmästare eller journalist eller varför inte fotograf, för att nämna några områden som intresserar mig – men nu blev det Posten. I början kombinerat med några år av mycket intensivt politiskt arbete och sedan det fackliga slitet i många, många år. Det har varit roligt och det är väl därför som de dryga 46 åren har

tillfredsställande.

Tyvärr varade det inte så länge. Det skulle organiseras om och 1991 bildade åkeriet eget och därefter avgående som plötsligt skulle lyda under Tomteboda och till slut – 1996 – flyttades sorteringen in till det lilla huset på prärien.

Där hamnade vi mitt i det totala brevnätskaoset och det blev att börja om från början igen. Tillsammans med nya kamrater. Jag ska inte räkna upp dem men Erhan Gömüc, Peter Andersson och Åke Anevad är väl de som jag hade det mest nära samar-

betet med under åren på Tomteboda. Liksom ordföranden i dåvarande Regionklubb Norra Göran Larsson och kassören Gun Jansson och den vresige Brodde Zetterlund. Jag vill också nämna Monica Lindberg, som, i likhet med exempelvis Eva Brattström och Raili Kalliovaara, som jag senare har arbetat ihop med på Årsta, är några av de få kvinnor som har orkat att hålla ut och emot i den mansdominerade fackliga världen.

Min uppskattning också gentemot Anders Viksten och PO Brandeker; vi utgjorde tillsammans den trojka som ledde den stora Terminalklubben från bildandet 1995 fram till dess att den upplöstes år 2000 när Posten organiserade om på nytt. Det var sannerligen ingen lätt uppgift.

Vi kom en god bit på väg på Tomteboda, men arbetet avbröts när beslutet kom att det mesta av verksamheten skulle flyttas till Årsta. Stackars Årsta, som hade börjat repa sig efter att hela stora Klara flyttat in i huset fick nu (2004) ta emot nya missnöjda, tvångsflyttade människor och ännu fler maskiner och brev att sortera i dem. Det såg ändå ut att gå skapligt, men det sket sig på upploppet. Ett nytt kaos, och mycket hårt fackligt arbete för att få skutan på rätt köl. Det var faktiskt så att vi först fick ordning på fackklubben – ni kanske minns oredan och stridigheterna i Årstaklubben en bra bit in på 2000-talet?! – och därefter kunde ta itu med ledningen för terminalen. Alla känner inte till det arbete som klubbstyrelsen tillsammans med fr. a. PO Brandeker från Verksamhetskommittén lade ner på att få till en fungerande ledning för Årstaterminalen; en ledning som hade kapacitet att leda verksamheten åt rätt håll.

Det finns i det sammanhanget anledning att återigen säga några ord om våra chefer. Kaoset i Täby ledde fram till att vi fick två dugliga chefer i Lena Åström som postmästare och Pär Stridsberg som postbehandlingschef; ur kaoset på Årsta steg Serbaz Shali fram som ny terminalchef. Även om vi var osams med honom i en del frågor, rejält förbannade på varandra tom, så är han tillsammans med Lena den bästa chef som jag har mött under mina dryga 46 år i Posten. Jag vet inte riktigt hur det gick till vid chefs-tillsättningarna i den nya regionorganisationen men i min värld var det en oförsämdhet att utse Magnus Österdahl (håll i hattenchefen!) till regionchef över Serbaz (som då valde att lämna terminalchefsjobbet) – på samma sätt som samma (!) överordnade chef (1991 tror jag det var) förbigick Lena Åström för en sämre meriterad (manlig) person! Förutom några duktiga underchefer – jag har redan nämnt Pär, och skulle även vilja nämna Ann Thyren, också som ett viktigt exempel på alla dessa kvinnor som

regelbundet åsidosätts – finns det två högre chefer att säga något gott om. Ja tre förresten.

Många har sett förvånade ut när jag den senaste tiden har berömt Bertil Nilsson. Men man bör minnas att

Rialavargarna har sprungit jämte varandra den 11 mars 2013.

när han blev chef för hela Brevnätet ärvde han 1996 års brevnätskaos. Han satsning på att bygga upp brevnätet till en fungerande enhet så att man tom kunde "ställa klockan efter brevnätet" var helt riktig. Tyvärr håller mycket av detta på att raseras nu. Han hade en uppriktig vilja att föra en diskussion med oss fackliga; det fackliga arbetet i verksamhetskommittén inom Brevnätet är nog – i konkurrens med åren i Täbyklubben och den gamla Postettan – en av bästa perioderna i mitt fackliga liv – trots att vi kom på kollisionkurs i några avgörande frågor. Bertil Nilssons största strategiska misstag var nog att han, som den KTH-utbildade civilingenjör han är, dels trodde för mycket på att stora terminaler alltid är bättre än mindre och dels att han – sett ur ett Stockholmsperspektiv och därmed för hela Brevnätet – förödande nog lyssnade på det brevnätskvaller som dömde ut Tomteboda som en framtida postterminal. Ur det misstaget växte kaoset på Årsta fram, liksom senare skrytprojekten i Hallsberg och Rosersberg. (F.ö. samma typ av skvaller som satts på pränt i den beryktade konsultrapport som nuvarande Produktions/regionledning fixat till. Men nu är det Årsta som är målet.)

Jag ska nog också – till mångas förvåning – nämna Friman. Han ringde till Anders Viksten – som då var ordförande i klubben -- och skällde och skrek om det som "den där kommunisten har skrivit i Facktuellt"; men han var en kunnig chef som visste vad han pratade om. Problemet

var som nämnts ledarstilen, som var lite old fashion, om man så säger.

Men kanske hellre det förresten, än de nya lismande och Jimmi Åkessonhala typer som vi nu har begåvats med och som saknar både civilkurage och medkänsla för andra männi-

skor. Jag såg just en av dem uttala sig för TV4 på tal om den demonstration som Shoja genomförde utanför Årstaterminalen, mot uppsägningarna:

– Jämfört med ifjol har vi ungefär 4 miljoner färre brev att hantera, därför måste vi anpassa vår verksamhet,

säger han till reportern, för att försvara de stora uppsägningarna. 4 miljoner brev låter mycket – men i dagmedeltal betyder det ca 15.000 försändelser. Men det sade han först inte.

Jag skrev visst *tre* chefer som jag tänkte säga litet gott om, men jag utelämnar det tredje namnet eftersom jag inte vill förstöra den karriären med beröm från mig ... för så är det också: de nuvarande cheferna vill bara ha snälla och lydiga människor omkring och under sig. Därför kommer det också att gå illa för dem, men tyvärr kommer de att ställa till skada för många andra på vägen mot nederlaget.

De sista nio åren av min fackliga karriär har jag arbetat i styrelsen för Årstaklubben: ett gäng färgstarka personligheter med egna viljor med slitvargen Janne Gebring i spetsen; i stora drag tycker jag att vi trots allt har lyckats att dra åt samma håll. Utan att skryta tycker jag nog också att vi har utträttat en hel del tillsammans!

Jag har ägnat en del av den ökade fritid som pensioneringen har inneburit till att i vinter spåra de två vargarna i Rialarevret. Jag

känner stor respekt inför de djuren, utan att för den skull bortse problemen runt dem. Vargens återkomst till de svenska – för att inte tala om de norska! – kulturbygderna skapar en konflikt som är svårlöst och där man måste visa respekt både för dessa vackra och starka djur och de människor som berörs. Jag tycker självklart mycket illa om de kriminella nätverk som tjuvjagar och antagligen under våren har skjutit bort "våra" två vargar i Rialaområdet – men jag anser att man också måste försöka att hitta en kompromiss med framför allt de bönder som finns kvar och som drabbas, men även med den stora gruppen jägare (trots att man där tyvärr hittar de värsta extremisterna på hatarsidan).

Det har varit mycket vackert att se hur de två vargarna sprungit nära varandra – vargar är nästan alltid på springande fot – och hur effektivt de har jagat tillsammans. Vid ett av de många informations- och debattmöten som har hållits kring vargarna försökte en erfaren spårare förklara vargarnas beteende för upprörda hundägare: "Hunden", sade han, "tror att vargen är en kompis som man kan leka med, men så ser inte vargen det. De har en stark social samhörighet med den egna flocken, men djuren utanför den är bara lovliga byten. Vargen minglar inte", förklarade han.

Jag känner igen mig i det där betendet, även om jag inte, inte än i alla fall!, käkar upp dem som står utanför – mot – klassen. Jag tror på solidariteten och en stark sammanhållning inom vår klass och inom vårt fack (och vårt parti, om vi har något). Jag tror på öppna diskussioner där alla medlemmar ges samma möjligheter och jag tror på möten där vi fattar gemensamma beslut. Jag tycker inte om fusk och bakomryggensnack och klientverksamhet. Men jag är inte heller någon minglare, vilket kanske kan vara till en nackdel ibland; jag har helt enkelt inte tid. Och inte heller läggning för det. Ni får ursäktas om jag därför inte alltid varit så sällskaplig av mig, som man kanske borde vara.

Jag har i det jag har skrivit ovan uppehållit mig mycket kring det som ibland litet föraktfullt har kallats för att vara "företagsdoktor". Men så har verkligheten sett ut. Våldigt mycket har handlat om att försöka få till en dräglig vardag på jobbet. Det innebär inte att jag och dem jag har arbetat tillsammans med – och dem vi har arbetat för, hoppas jag! – inte har engagerat oss i rena avtalsfrågor. Jag anser att vi efter bästa förmåga har försökt att både driva avtalsfrågorna framåt och bevaka att avtalen därefter efterlevs.

Det finns även anledning att fundera över och värdera de fackliga och rent politiska striderna i Posttettan (och förbundet) på det sena 60- och hela 70-talet och en bit in på

80-talet, men det får bli en annan gång. Tyvärr lades mycket av de viktiga principiella diskussionerna på is – men de lär töa fram igen!

Personligen har jag dock varit fortsatt mycket intresserad av de postpolitiska frågorna och skrivit spaltmetrar om dem och försökt att skapa litet opinion mot omregleringar och privatiseringar och EU-eländet. Det vetet hur det har lyckats, man kan ju alltid göra litet till och dessutom arbetar vi sen 80-talet i en hård motvind, där den härskande klassen bit för bit tar tillbaka det som våra föräldrar och vi själva hann erövra under efterkrigstidens skördetid: Det finns ingen full sysselsättning numera och det blir inga höjda löner och bättre pensioner; ingen kortare arbetstid eller större social trygghet; tvärtom.

Men vi ska tillbaka upp på det spåret och även om jag inte längre kan göra så mycket genom facket så finns det ju andra vägar att gå!

Tills dess ett stort tack från

Sekreteraren, som älskar att arbeta!

Överst: Gör facket till en kamporganisation. Enad Vänsters demonstration 1:a maj 1977. Björn Berglund (tv) och undertecknad bär Täbyklubbens banderoll. Nederst: Julen 1979 i brevbäringen i Täby. Foto: Tomi Olsén.

mailen: jan.ahman@telia.com. Vi kanske ses och hörs!

Terminalklubbarnas tidning *Faktuell* och Täbyklubbens tidning *Postnumret* finns tillgängliga på min hemsida.

Jag har diskuterat utvecklingen inom 80-talsvårstern i en anmälan av Dag Solstads bok *Gymnasielärare Pedersen, Solstad och vänsterns kris*. Texten finns att läsa på min hemsida.

Jan Åhman

Förutom rent fysiskt så finns jag även virtuell: www.janahman.se samt på Facebook <https://www.facebook.com/jan.ahman.5> och